

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „X“ SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2020 m. gruodžio 31 d. Nr. 4D-2020/1-1279
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo uždarnosios akcinės bendrovės „X“ (toliau vadinama – Pareiškėja, Bendrovė) skundą, pateiktą Bendrovės direktoriaus Y, dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – VTPSI) Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento (toliau vadinama – Departamentas) pareigūnų neveikimo, nereaguojant į pateiktus kreipimusis.

2. Pareiškėja skunde nurodė:

2.1. Bendrovė 2020 m. liepos 8 d. raštu kreipėsi į VTPSI Departamentą, informuodama apie savavališkos statybos padarinių pašalinimą adresu Kašubų g. <...>, Vilniuje, bei pateikė statybos leidimą Nr. LSNS-01-200212-00161.

2.2. Dėl negauto atsakymo Bendrovė 2020 m. rugsėjo 17 d. raštu kreipėsi į VTPSI Departamentą.

2.3. VTPSI Departamentas atsakymo į 2020 m. liepos 8 d. kreipimąsi nepateikė. Bendrovė negavo ir tarpinio atsakymo dėl kreipimosi nagrinėjimo, kuriame būtų nurodytos atsakymo nepateikimo priežastys.

3. Pareiškėja prašo Seimo kontrolieriaus pradėti tyrimą dėl VTPSI Departamento tarnautojų biurokratizmo.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Bendrovės **2020 m. liepos 8 d.** rašte VTPSI Departamentui nurodyta:
„Siunčiame 2020 m. liepos 8 d. prašymą su priedais dėl 2017 m. birželio 29 d. akto Nr. PNSSA-100-170620-00087 įvykdymo.

PRIDEDAMA.

- 1) Prašymas 2020 m. liepos 8 d. Nr. 1;
- 2) Statybos leidimas Nr. LSNS-01-200212-00161.“

5. Bendrovės **2020 m. liepos 8 d.** prašyme VTPSI Departamentui nurodyta:
„**Prašome pažymėti sistemoje patikrinimo akto 2017 m. birželio 20 Nr. PNSSA-100-**

170620-00087 būklė „Įvykdyta“. Savavališkos statybos padariniai pašalinti.

Pridedame: 2020 m. vasario 12 d. statybos leidimą Nr. LSNS-01-200212-00161.“

6. VTPSI Departamentas Seimo kontrolierių informavo:

„[...]

2016 metais VTPSI Departamentas, nustatęs savavališkos statybos faktą, Statytojui (Bendrovei) dėl dvibučio gyvenamojo namo statybos Kašubų g. <...>, Vilniuje (toliau – Pastatas), neturint statybos leidimo surašė: 2016 m. gruodžio 15 d. savavališkos statybos aktą Nr. SSA-100-161215-00171 ir 2016 m. gruodžio 19 d. privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius 2016 m. gruodžio 19 d. Nr. PNSSP-100-161219-00165, kuriuo nurodyta Bendrovei nugriauti statinį ir sutvarkyti statybvieta iki 2017 m. birželio 15 d.

VTPSI Departamentas, teisės aktų numatyta tvarka atliko patikrinimą ir 2017 m. birželio 20 d. surašė privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktą Nr. PNSSA-100-170620-00087, kuriame konstatavo, kad 2016 m. gruodžio 19 d. Nr. PNSSP-100-161219-00165 – neįvykdytas.

2020 m. liepos 8 d. Bendrovė kreipėsi į VTPSI Departamentą su prašymu (žr. pažymos 4 ir 5 punktus).

2020 m. liepos 10 d. Prašymas 2020 m. liepos 10 d. pavestas tirti VTPSI Departamento antrojo statybos priežiūros skyriaus vyr. specialistui M. B.

VTPSI Departamentas tirdamas, ar įvykdyti PNSSP reikalavimai, jei įvykdyti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – Priežiūros įstatymas) 14 straipsnio 4, 5, 6 straipsnių nuostatomis, turi atlikti šiuos veiksmus:

1) Patikrinti ar statybos leidimas išduotas teisėtai, ir surašyti Statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi patikrinimo aktą;

2) Patikrinti vietoje ir nustatyti, ar statinys atitinka projektą, kurio pagrindu išduotas statybos leidimas, sprendinius bei surašyti Statinio (-ių) atitikties statinio projektui patikrinimo aktą;

3) Konstatuoti, kad PNSSP reikalavimai įvykdyti, ir surašyti Privalomojo nurodymo pašalinti statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktą.

2020 m. liepos 14 d. patikrinus informaciją IS „Infostatyba“ **nustatyta, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracija, pritarusi 2018 m. projektui Nr. GP18-250-TP „Daugiabutis gyvenamasis namas. Vilniuje, Kašubų g.<...>, statybos projektas“ 2020 m. vasario 12 d. išdavė statybos leidimą Nr. LSNS-01-200212-00161 (toliau – Statybos leidimas). Projektuotojas: UAB „Z“, įm. k. <...> (toliau – Projektuotojas).**

Leidimas išduotas neiškart, o tik po 4-os paraiškos:

2019 m. liepos 9 d. [SRA-100-190709-20108](#) – nepatenkintas;

2019 m. rugpjūčio 12 d. [SRA-100-190812-23840](#) – nepatenkintas;

2020 m. sausio 7 d. [SRA-100-200107-00406](#) – nepatenkintas;

2020 m. sausio 29 d. [SRA-100-200129-02824](#) – patenkintas

Pradėjus tikrinti statybos leidimo išdavimo teisėtumą, nustatyti galimi teisės aktų reikalavimų pažeidimai Projekte.

Projekte numatyta 9 butų gyvenamojo namo ir automobilių aikštelės 9 automobiliams statyba.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma („Bendros dalies dokumentas“ 69 psl.), kad: „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, 68 punktu: nuo požeminių, požeminių–antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių ir techninio aptarnavimo stočių, taip pat įvažiavimų į juos iki gyvenamųjų namų ir visuomeninių pastatų langų, mokyklų, vaikų lopšelių–darželių ir medicinos įstaigų stacionarų teritorijų ribų turi būti šie atstumai:

Objektų, iki kurių nustatomi atstumai, pavadinimas	Nuo garažų ir atvirų mašinų aikštelių, kai mašinų skaičius
	10 ir mažiau
Gyvenamieji namai	10

<i>Visuomeniniai pastatai</i>	<i>10</i>
<i>Vaikų įstaigų</i>	<i>15</i>
<i>Medicinos įstaigų stacionarai</i>	<i>25</i>

”
Projekto sprendiniuose pateikta automobilių aikštelė, kurioje iki gretimų gyvenamųjų namų mažesni, nei aukščiau nuodytuose nuostatuose, nes viena šiaurinė aikštelės pusė, nuo projektuojamo pastato sienos, kurioje yra butų langai (taip pat ir pirmame aukšte), nutolusi tik 3m, o pietinė aikštelės pusė nuo gretimame Kašubų g. <...> sklype esamo gyvenamojo namo sienos su langais nutolusi 6,84 m. („Bendros dalies dokumentas“, 121 psl. „Sklypo planas. Automobilių aikštelė“.

Projekte pateikti prieštaringi duomenys ir sprendiniai nurodant:

1. Butų skaičių;

- Butų skaičius nurodytas 9 arba 7.

- Dalyje „Bendrieji statinių rodikliai.“, butų skaičius (gyvenamajame name): 9 vnt. („Bendros dalies dokumentas“, 5 psl.).

- Dalyje „Sklypų Nemėžio kaime (kad. nr. <...>, <...>, <...>), Naujosios Vilnios sen., Detaliojo plano sprendinių koregavimo sklype Kašubų g. <...> Aiškinamasis raštas“, dalyje „Vaikų žaidimo aikštelė“ nurodoma: „(...) pastatyta pastate numatyti 7 butai, kiekviename aukšte po 3 butus.“ („Bendros dalies dokumentas“, 68 psl.).

2. Automobilių aikštelių vietų skaičių;

- Automobilių aikštelių skaičius nurodytas 9 arba 7.

- *Projekto* brėžinyje „Sklypo planas“ – 9 vietų automobilių aikštelė. („Bendros dalies dokumentas“, 121 psl.).

- *Projekto* brėžinyje „Sklypo vertikalus planas“ – 9 vietų automobilių aikštelė. („Bendros dalies dokumentas“, 122 psl.).

- *Projekto* brėžinyje „Sklypo sutvarkymo planas“ – 9 vietų automobilių aikštelė. („Bendros dalies dokumentas“, 123 psl.).

- *Projekto* brėžinyje „Suvestinis inžinierinių tinklų planas“ – 9 vietų automobilių aikštelė. („Bendros dalies dokumentas“, 124 psl.).

- Dalyje „Sklypų Nemėžio kaime (kad. Nr. <...>, <...>, <...>), Naujosios Vilnios sen., Detaliojo plano sprendinių koregavimo sklype Kašubų g. <...> Aiškinamasis raštas“ dalyje „Automobilių parkavimas“ nurodyta: „(...) planuojama 7 automobilių parkavimo aikštelė planuojamo sklypo rytinėje pusėje, 10 m atstumu nuo sklype Kašubų g. <...> esamo pastato. („Bendros dalies dokumentas“, 70 psl.).

3. Automobilių aikštelės išdėstymą;

- *Projekto* brėžinyje „Sklypo planas“ – 9 vietų automobilių aikštelė. („Bendros dalies dokumentas“, 121 psl.).

- *Projekto* brėžinyje „Sklypo vertikalus planas“ – 9 vietų automobilių aikštelė. („Bendros dalies dokumentas“, 122 psl.).

- *Projekto* brėžinyje „Sklypo sutvarkymo planas“ – 9 vietų automobilių aikštelė. („Bendros dalies dokumentas“, 123 psl.).

- *Projekto* brėžinyje „Suvestinis inžinierinių tinklų planas“ – 9 vietų automobilių aikštelė. („Bendros dalies dokumentas“, 124 psl.).

- Dalyje „Sklypų Nemėžio kaime (kad. Nr. <...>, <...>, <...>), Naujosios Vilnios sen., Detaliojo plano sprendinių koregavimo sklype, Kašubų g. <...> Aiškinamasis raštas“ dalyje „Automobilių parkavimas“ pateikiamas 7 vietų automobilių aikštelės brėžinys ir nurodyta: „(...) planuojama 7 automobilių parkavimo aikštelė planuojamo sklypo rytinėje pusėje, 10 m atstumu nuo sklype Kašubų g. <...> esamo pastato. („Bendros dalies dokumentas“, 70 psl.).

4. Kompensacines priemones, taikomas dėl mažesnių nei 10 m atstumų iki sienų su langais.

- Projekto aiškinamojo rašto dalyje „5. Sklypo projektiniai sprendiniai“ teigiama:

- (...) kadangi automobilių stovėjimo vietos yra arčiau nei 10,0 m nuo statinio langų - numatomos pavėsinės.“ Pateikiamas brėžinys. („Bendros dalies dokumentas“, 14 psl.).

- Dalyje „Sklypų Nemėžio kaime (kad. nr. <...>, <...>, <...>), Naujosios Vilnios sen.,

Detaliojo plano sprendinių koregavimo sklype Kašubų g. <...> Aiškinamasis raštas“ dalyje „Automobilių parkavimas“ pateikiamas 7 vietų automobilių aikštelės brėžinys ir nurodyta: „(...)automobilių parkavimo aikštelė yra 8,17 m atstumu nuo planuojamame žemės sklype esamo pastato. Kadangi neišlaikomas 10 m atstumas nuo gyvenamojo namo iki automobilių aikštelės, techninio projekto metu siūloma įrengti atraminę sienutę, kaip užtvarą tarp parkavimo aikštelės ir gyvenamojo namo. Techninio projekto metu būtina įvertinti sienutės aukštį.“ („Bendros dalies dokumentas“, 70 psl.).

Pažymėtina, kad Bendrovės atstovai nuolat, praktiškai kasdien skambino telefonu prašydami „praleisti“ ir buvo informuoti apie tyrimo eigą bei galimus pažeidimus. Tyrimo eigoje teikė papildomą medžiagą, kurią taip pat reikėjo iširti ir įvertinti.

2020 m. rugpjūčio 5 d. VTPSI *Departamentas* el. paštu kreipėsi į *Projektuotoją*, prašydamas pateikti paaiškinimus dėl galimų *Projekto* neatitikimų teisės aktų reikalavimams. *Projektuojas* pateikė atsakymą (2020 m. lapkričio 24 d. registruota „Avilyje“ Nr. 1D-17066), tačiau į paklausimą keliamą klausimą dėl projektuojamos automobilių stovėjimo aikštelės, atsakė formaliai, t. y. pateiktas atsakymas, prieštaravo paties *Projektuotojo* teiginiams dėl teisės aktų reikalavimų, užfiksuotiems *Projekto* aiškinamajame rašte.

2020 m. rugpjūčio 12 d. Bendrovės atstovas (UAB „T“) el. paštu atsiuntė *Projekto* A laidą ir 2020 m. rugpjūčio 19 d. sutartį su gretimo sklypo savininkais UAB „V“ dėl dviejų automobilių parkavimo gretimame sklype, Kašubų g. <...>.

2020 m. rugpjūčio 13 d. VTPSI *Departamentas* el. paštu kreipėsi į Bendrovės atstovą (UAB „T“) prašydamas pateikti paaiškinimus dėl galimų *Projekto* neatitikimų teisės aktų reikalavimams.

2020 m. rugpjūčio 17 d. Bendrovės atstovas pateikė paaiškinimus (2020 m. rugpjūčio 17 d. registruota „Avilyje“ Nr. 1D-11279), tačiau į paklausimą keliamą klausimą dėl projektuojamos automobilių stovėjimo aikštelės, atsakė formaliai, t. y. pateiktas atsakymas, prieštaravo *Projektuotojo* teiginiams dėl teisės aktų reikalavimų užfiksuotiems *Projekto* aiškinamajame rašte.“

7. VTPSI *Departamento* Antrojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiojo specialisto M. B. **2020 m. rugpjūčio 5 d.** el. laiške adresu <...> nurodyta:

„Laba diena,

Dėl projekto „Daugiabutis gyvenamasis namas, Vilniuje, Kašubų g. <...>“.

Tikriname statybos leidimo išdavimo teisėtumą. Kilo klausimų. Prašome paaiškinti, kuo remiantis (nurodykite teisės aktus) parengtame projekte galimai nesilaikoma teisės aktų numatytų reikalavimų (neišlaikomi atstumai) projektuojant: 1) automobilių stovėjimo aikštelę. STR 2.06.04:2011 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, 123 punktas. [...].“

8. Bendrovės direktoriaus Y pasirašytame **2020 m. rugsėjo 17 d.** rašte VTPSI *Departamentui* nurodyta:

„2020 m. liepos 8 d. prašymu kreipėmės į VTPSI *Departamentą*, informuodami apie pašalintus savavališkos statybos padarinius Kašubų g. <...>, Vilnius, bei pateikėme 2020 m. vasario 13 d. statybos leidimą Nr. LSNS-01-200212-00161.

Per du mėnesius atsakymo į prašymą taip ir negavome. Prašome informuoti apie 2020 m. liepos 8 d. prašymo nagrinėjimo eigą ir priimtus sprendimus.“

9. VTPSI *Departamento* **2020 m. rugsėjo 25 d.** rašte Nr. 1D-13723 Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui (toliau vadinama – NVSC) nurodyta:

„VTPSI *Departamentas* atlieka daugiabučio gyvenamojo namo, Kašubų g. <...>, Vilniuje statybos leidimo išdavimo teisėtumo patikrinimą.

Statytojas Bendrovė 2020 m. sausio 29 d. prašymu Nr. SRA-100-200129-02824 išduoti statybos leidimą kreipėsi į Savivaldybės administraciją. Savivaldybė pritarė 2018 metais parengtam projektui Nr. GP18-250-TP, „Daugiabutis gyvenamasis namas. Vilniuje, Kašubų g. <...>, statybos projektas (toliau – Projektas) ir 2020 m. vasario 12 d. išdavė statybos leidimą Nr. LSNS-01-200212-00161. Pažymėtina, kad tikrinant Projektą buvo gautas NVSC Vilniaus departamento

pritarimas 2020 m. vasario 11 d. Nr. CPR-2100211-12810 (paraiškos registracijos Nr. CP-01-200130-01966; paraiškos registracijos data: 2020 m. sausio 30 d.).

[...]

VTPSI Departamentas, vadovaudamasis Viešojo administravimo įstatymo 37 straipsnio 1 dalimi bei 40 straipsnio 2 ir 4 dalimi ir siekdamas išsiaiškinti visas reikšmingas aplinkybes, kreipėsi į NVSC pagal kompetenciją įvertinti projektuojamos automobilių aikštelės sprendinius ir pateikti išvadą. [...].“

10. VTPSI Departamento **2020 m. rugsėjo 28 d.** rašte Nr. 2D-13579 Bendrovei nurodyta:

„VTPSI Departamentas 2020 m. liepos 8 d. gavo Jūsų prašymą patikrinti 2016 m. gruodžio 19 d. privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-100-161219-00165 dėl daugiabučio gyvenamojo namo Kašubų g.<...>, Vilniuje, parengus projektą ir gavus statybos leidimą.

Teisės aktų numatyta tvarka, atliekant 2020 m. vasario 12 d. statybos leidimo Nr. LSNS-01-200212-00161 išdavimo teisėtumo patikrinimą, 2018 metais parengto projekto pagrindu Nr. GP18-250-TP, „Daugiabutis gyvenamasis namas. Vilniuje, Kašubų g.<...>, statybos projektas“, nustatyti galimi netikslumai ir/arba pažeidimai, dėl kurių Departamentas 2020 m. rugsėjo 25 d. dėl tarnybinės pagalbos, raštu Nr. 2D-13496, dėl išvados kreipėsi į NVSC.

Apie priimtus sprendimus informuosime atskiru raštu, šis sprendimas laikomas tarpiniu dokumentu, kuriuo siekiama sudaryti prielaidas priimti galutinį sprendimą. Jis negali būti savarankišku administracinės bylos dalyku, todėl yra neskundžiamas.“

11. NVSC Vilniaus departamento **2020 m. spalio 1 d.** rašte Nr. (10-1114.1.2E)2-75043 VTPSI Departamentui nurodyta:

„NVSC Vilniaus departamentas, susipažinęs su Jūsų 2020 m. rugsėjo 25 d. raštu Nr. 2D-13496 „Tarnybinės pagalbos dėl projektuojamos automobilių aikštelės, Kašubų g. <...>, Vilniuje“, pagal kompetenciją teikia atsakymą.

Informuojame, kad statinio projekto atitiktį Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Įstatymas) 24 straipsnio 24 dalyje nustatytiems reikalavimams NVSC tikrina, vadovaudamasis statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių Šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių Šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtinimo“ (toliau – Reglamentas), 14 punkto nuostatomis, pagal Reglamento 5 priedo 4 punkte nurodytą kompetenciją, tai yra ar projekto sprendiniai atitinka visuomenės sveikatos saugos teisės aktų nustatytus reikalavimus.

NVSC Vilniaus departamentas techninio projekto „Daugiabutis gyvenamasis namas. Vilniuje, Kašubų g. <...>, statybos projektas“ (toliau – Projektas) sprendinius tikrino keturis kartus (2019 m. liepos 9 d. Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau – IS „Infostatyba“) paraiškos patikrinti Projektą reg. Nr. CP-01-190709-10964; 2019 m. rugpjūčio 12 d. IS „Infostatyba“ paraiškos patikrinti Projektą reg. Nr. CP-01-190812-13193; 2020 m. sausio 9 d. IS „Infostatyba“ paraiškos patikrinti Projektą reg. Nr. CP-01-200109-00541; 2020 m. sausio 30 d. IS „Infostatyba“ paraiškos patikrinti Projektą reg. Nr. CP-01-200130-01966).

Pirmą kartą tikrinant Projektą (2019 m. liepos 9 d. IS „Infostatyba“ paraiškos patikrinti Projektą reg. Nr. CP-01-190709-10964) NVSC Vilniaus departamento Visuomenės sveikatos saugos skyriaus vyriausiojo specialisto E. A. viena iš pateiktų pastabų buvo – „Neišlaikomas reglamentuotas 10 m atstumas nuo projektuojamų automobilio stovėjimo vietų iki projektuojamo daugiabučio gyvenamojo namo langų, neatitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-533 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio

2 d. įsakymu Nr. DI-933 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2011 „Gatvės. Bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtinto Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, 123 punkto reikalavimo“.

NVSC Vilniaus departamento Visuomenės sveikatos saugos skyriaus vyriausiajam specialistui E. T. pakartotinai tikrinant Projektą (2019 m. rugpjūčio 12 d. IS „Infostatyba“ paraiškos patikrinti Projektą reg. Nr. CP-01-190812-13193) **nustatyta, kad nurodytas trūkumas dėl neišlaikomo reglamentuojamo atstumo nuo automobilių stovėjimo aikštelės iki pastatų langų buvo ištaisytas. Reglamentuojamas atstumas, pagal Projekte pateiktą informaciją, nuo automobilių stovėjimo aikštelės iki Kašubų g. <...> ir Kašubų g. <...>, Vilniuje, pastatų langų – išlaikytas.**

Pastebime, kad antrą ir trečią kartą pateiktos pastabos nesusijusios su reglamentuojamo atstumo nuo automobilių stovėjimo aikštelių iki projektuojamo ir esamo pastato langų išlaikymu.

Atkreiptinas dėmesys į Įstatymo 14 straipsnyje įtvirtintas statytojo (užsakovo) pareigas ir teises, o tuo pačiu ir minėtame straipsnyje įtvirtintą atsakomybę už pareigų nevykdymą. Be kita ko, Įstatymas nustato tiek pareigas, tiek atsakomybę ir statinio projektuotojui. Tai reiškia, kad tiek statytojas (užsakovas), teikiantis dokumentus statinio projektui, tiek pats statinio projektuotojas, turintis pareigą parengti tokį statinio projektą, kuris įgyvendintų teisės aktų reikalavimus, abu yra atsakingi už galutinio statinio projekto teisėtumą ir teisingumą.

Pasikartotina, kad statinio projektuotojas, vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 5 dalies 3 punktu, prisiima atsakomybę, kad statinio projektas atitinka Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas.“

12. VTPSI Departamentas **2020 m. spalio 8 d.** elektroniniu paštu <...> išsiuntė Bendrovei kvietimą Nr. (23.2)-2D-14413 dalyvauti 2020 m. spalio 12 d. 10 val. statinio, Kašubų g. <...>, Vilniuje, atitikties projektui patikrinime.

13. VTPSI Departamentas **2020 m. spalio 12 d.** atliko patikrinimą ir surašė Statinio (-ių) atitikties statinio projektui patikrinimo aktą Nr. SPA-187. **Konstatuota, kad statinys atitinka esminius statinio sprendinius.**

14. **2020 m. spalio 14 d. Privalomojo nurodymo pašalinti statybos padarinius įvykdymo patikrinimo akte Nr. PNSSA-00-201014-00182 konstatuota, kad 2016 m. gruodžio 19 d. privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-100-161219-00165 įvykdytas.**

15. VTPSI Departamento **2020 m. spalio 16 d.** rašte Nr. 2D-14904 „Dėl 2016-12-19 PNSSP-161219-00165 ĮVYKDYMO“ Bendrovei nurodyta:

„VTPSI Departamentas atliko 2016 m. gruodžio 19 d. privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-100-161219-00165 (toliau – PNSSP) dėl statinio Kašubų g. <...>, Vilniuje (toliau – Statinys) įvykdymo patikrinimą.

Patikrinus SI „Infostatyba“ duomenis nustatyta, kad Savivaldybės administracija 2018 m. parengto projekto Nr. GP18-250-TP „Daugiabutis gyvenamasis namas, Vilniuje, Kašubų g. <...>, statybos projektas“ (toliau – Projektas) pagrindu 2020 m. vasario 12 d. išdavė statybos leidimą Nr. LSNS-08-200224-00211 (toliau – SLD).

VTPSI Departamentas, vadovaudamasis Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – Priežiūros įstatymas) nustatyta tvarka, atliko SLD išdavimo teisėtumo patikrinimą ir 2020 m. spalio 8 d. surašė SLD išdavimo teisėtumo patikrinimo aktą Nr. SLD-00-201008-00127, kuriuo konstatavo, kad SLD išduotas teisėtai.

VTPSI Departamentas patikrino statinio atitiktį statinio projektui ir 2020 m. spalio 12 d. surašė statinio atitikties statinio projektui patikrinimo aktą SPA-187, kuriuo konstatavo, kad Statinys atitinka esminius Projekto sprendinius.

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, Departamentas 2020 m. spalio 14 d. surašė PNSSP įvykdymo patikrinimo aktą Nr. PNSSA-00-201014-00182 (toliau – Aktas), kuriuo konstatavo, kad PNSSP reikalavimai yra įvykdyti.

Informuojame, kad vadovaujantis STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 144.1.3.1 papunktyje išdėstyta nuostata, gautą informaciją apie VTPSI Departamento pateiktą Aktą galite pateikti VĮ Registrų centro teritoriniam padaliniiui dėl Nekilnojamojo turto registre įregistruotos žymos apie savavališką statybą panaikinimo.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas:

1) per 1 mėnesį nuo sprendimo gavimo Vilniaus apygardos administraciniam teismui Žygimantų g. 2, Vilnius, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka;

2) per 1 metus VTPSI viršininkui, A. Vienuolio g. 8, Vilnius, Priežiūros įstatymo ir Taisyklių nustatyta tvarka. [...].“

Prie VTPSI Departamento 2020 m. spalio 16 d. rašto Nr. 2D-14904 Bendrovei pridėtas Privalomojo nurodymo pašalinti statybos padarinius įvykdymo patikrinimo akto Nr. PNSSA-00-201014-00182 nuorašas.

VTPSI Departamento 2020 m. spalio 16 d. rašte Nr. 2D-14904 pažymėta, kad juo atsakoma į 2020 m. liepos 8 d. prašymą.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

16. Lietuvos Respublikos Konstitucijos

5 straipsnis:

„[...] Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

17. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatos, galiojusios Bendrovės 2020 m. rugsėjo 17 d. kreipimosi pateikimo VTPSI Departamentui metu:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

„Šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.“

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. *Viešasis administravimas* – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas.

[...]

13. *Asmuo* – fizinis asmuo ar fizinių asmenų grupė, juridinis asmuo, kitas subjektas, neturintis juridinio asmens teisių (komisija, visuotinis narių susirinkimas, nuolatinis pasitarimas).

14. *Prašymas* – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus.

15. *Skundas* – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti. [...].“

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai.

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...].“

14 straipsnis. Prašymų ir skundų nagrinėjimas

„1. **Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė.**“

[...]

4. **Draudžiama persiųsti skundą nagrinėti viešojo administravimo subjektui, jo administracijos padaliniui arba perduoti nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui ar darbuotojui, kurių veiksmai yra skundžiami.**

[...]

19 straipsnis. Administracinė procedūra ir jos dalyviai

„1. *Administracinė procedūra* – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.“

18. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo:

32 straipsnis. Savavališkos statybos padarinių šalinimas

„Savavališkos statybos padariniai šalinami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka.“

19. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo:

14 straipsnis. Savavališkos statybos padarinių šalinimas

„[...]

6. Jeigu asmuo per šio straipsnio 2 dalyje nustatyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminą gauna statybą leidžiantį dokumentą, jis apie tai raštu informuoja VTPSI. VTPSI per 10 darbo dienų nuo statybą leidžiančio dokumento gavimo dienos patikrina statybą leidžiančio dokumento teisėtumą šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka ir:

[...]

2) nustačiusi, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, per 10 darbo dienų patikrina savavališkai pastatyto statinio (statinių) atitiktį statinio projekto, pagal kurį išduotas statybą leidžiantis dokumentas, sprendiniams ir, jeigu statinys atitinka esminius statinio projekto sprendinius, per 5 darbo dienas pažymi privalomajame nurodyme, kad jis įvykdytas; [...]

[...]

14. Su savavališkos statybos padarinių šalinimu susijusių procedūrų atlikimo tvarką nustato aplinkos ministras, o surašomų dokumentų formas tvirtina VTPSI viršininkas.“

20. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės:

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose (toliau – institucijos). Nagrinėjant prašymus ir skundus, Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja specialieji įstatymai,

tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ar jų pagrindu priimti teisės aktai.

[...]

24. Priėmus prašymą ar skundą, asmens pageidavimu įteikiama, o jeigu prašymas ar skundas gautas paštu arba elektroninėmis priemonėmis, asmens pageidavimu per 3 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos asmens nurodytu adresu arba elektroninio pašto adresu išsiunčiama Taisyklių priede nustatytos formos pažyma apie priimtus dokumentus.

25. **Prašymai**, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, **turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos**. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.

26. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. **Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.**

[...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami **atsižvelgiant į jo turinį**:

35.1. *į prašymą suteikti administracinę paslaugą* – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. *į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją* atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. *į prašymą priimti administracinį sprendimą* – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.4. *į kitus prašymus* – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. [...].“

21. Statybos techninio reglamentas STR 1.05.01:2017 Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878:

„[...]

144. Jeigu asmuo, kuriam įteiktas nurodymas, per nustatytą nurodymo įvykdymo terminą gauna statybą leidžiantį dokumentą ir apie tai raštu informuoja VTPSI, VTPSI įgaliotas pareigūnas per 10 darbo dienų nuo informacijos apie statybą leidžiančio dokumento gavimą VTPSI viršininko nustatyta tvarka patikrina, ar statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, ir surašo statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi patikrinimo aktą, kurio rekvizitai patvirtinti VTPSI viršininko įsakymu. Atlikus patikrinimą, atsižvelgiant į jo rezultatus, VTPSI imasi šių veiksmų:

144.1. jei atlikus statybą leidžiančio dokumento teisėtumo patikrinimą nustatoma, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, VTPSI įgaliotas pareigūnas per 10 darbo dienų nuo statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi patikrinimo akto surašymo, VTPSI viršininko nustatyta tvarka patikrina, ar statinys (jo dalis) nepažeidžia statinio projekto, pagal kurį buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, sprendinių, surašo statinio atitikties statinio projektui patikrinimo aktą, kurio rekvizitai patvirtinti VTPSI viršininko įsakymu. Jei atlikus šį patikrinimą nustatoma, kad:

144.1.1. statinys (jo dalis) nepažeidžia statinio projekto, pagal kurį buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, sprendinių, VTPSI ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Reglamento 144.1

papunktyje nurodytų aplinkybių patikrinimo surašo nurodymo įvykdymo patikrinimo aktą, kurio rekvizitai patvirtinti VTPSI viršininko įsakymu, kuriuo konstatuoja, kad nurodymas yra įvykdytas, ir apie tai informuoja asmenį, kuriam buvo surašytas nurodymas. Asmuo, kuriam surašytas nurodymas, gautą informaciją gali pateikti VĮ Registrų centro teritoriniam padaliniiui dėl Nekilnojamojo turto registre įregistruotos žymos apie savavališką statybą panaikinimo; [...].“

22. Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklių nuostatos, galiojusios Bendrovės 2020 m. liepos 8 d. kreipimosi pateikimo VTPSI Departamentui metu:

„1. Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo VTPSI taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo VTPSI tvarką.

[...]

5. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

5.1. *prašymas* – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į Inspekciją prašant administracinės paslaugos – išduoti leidimą, dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą; nustatyta tvarka pateikti VTPSI turimą informaciją; priimti administracinį sprendimą – įsakymą ar nustatyta tvarka kitą nustatytosios formos dokumentą, kuriame išreiškiama Inspekcijos valia; atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus;

5.2. *skundas* – asmens rašytinis kreipimasis į VTPSI, kuriame nurodoma, kad VTPSI veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais arba kito asmens (ne VTPSI) veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti;

5.3. *prašymo, skundo nagrinėjimas* – VTPSI darbuotojo (-ų) veikla, apimanti asmens prašymo, skundo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą, faktinių duomenų patikrinimą (jeigu to reikia), faktų ir aplinkybių atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimą, atsakymo parengimą ir išsiuntimą (įteikimą) asmeniui;

5.4. *atsakymas* – atsižvelgiant į prašymo, skundo pateikimo būdą ir turinį, žodžiu ar raštu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikta administracinė paslauga, pateikta informacija, įteikta prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstyta VTPSI nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus, priimtas administracinis sprendimas;

[...]

34. Užregistruoti prašymai, skundai Inspekcijos viršininko nustatyta tvarka perduodami Inspekcijos viršininkui ar jo įgaliotiems asmenims rezoliucijoms įrašyti. **Draudžiama perduoti skundą nagrinėti administracijos padaliniiui arba perduoti nagrinėti darbuotojui, kurių veiksmai, neveikimas ar administraciniai sprendimai yra skundžiami.**

[...]

38. Asmenų skundai išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo jų gavimo (su visais papildomais dokumentais ir informacija) Inspekcijoje arba per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos užregistravimo VTPSI (kai skundai išnagrinėti reikia kreiptis į kitus subjektus dėl dokumentų ir informacijos gavimo), jei Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymas ar jo pagrindu priimti teisės aktai nenustato kitaip.

39. Jei prašymo, skundo nagrinėjimo metu pareiškėjas jį patikslina (papildo) arba suformuluoja iš esmės naujus reikalavimus, Taisyklių 37, 38 punktuose nurodyti nagrinėjimo terminai dėl pirminio ir patikslinto (papildyto) prašymo, skundo skaičiuojami atskirai nuo kiekvieno iš jų užregistravimo VTPSI dienos. Į kelis susijusius prašymus, skundus gali būti atsakoma vienu raštu, nepraleidžiant nei vieno iš nagrinėjimo terminų.

40. Jeigu prašymo, skundo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu, faktinių duomenų patikrinimo vietoje organizavimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau, nei nurodyta Taisyklių 37, 38 punktuose, VTPSI viršininkas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsęs terminą nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo jo pratęsimo, asmeniui išsiunčiamas jo prašymą, skundą nagrinėjančio darbuotojo parengtas pranešimas raštu, kuriame nurodomos

nagrinėjimo pratęsimo priežastys. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

23. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, **kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi** nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, **nepažeisti teisės aktų reikalavimų.** [...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas **atsakingo valdymo principas**. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...] taip pat **teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą** ir kt. (Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d. nutarimas, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada) [...].“

Tyrimo išvados

24. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos, išskiriant šias dalis:

- 24.1. dėl savavališka pripažintos statybos padarinių pašalinimo fiksavimo;
- 24.2. dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo.

Dėl savavališka pripažintos statybos padarinių pašalinimo fiksavimo

25. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

25.1. Bendrovė kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių dėl VTPSI Departamento pareigūnų veiksmų, nevykdant teisės aktų reikalavimų, gavus prašymą, susijusį su savavališkomis pripažintų statybų padarinių pašalinimo fiksavimu. Dėl VTPSI Departamente gautų Bendrovės kreipimūsi nagrinėjimo Seimo kontrolierius pasisako atskiroje išvadų dalyje (žr. pažymos 28–31 punktus).

25.2. Statybos įstatyme (žr. pažymos 18 punktą) nustatyta, kad savavališkos statybos padariniai šalinami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka (žr. pažymos 19 punktą). Asmeniui gavus per privalomojo nurodymo įvykdymo terminą statybą leidžiantį dokumentą, raštu informavus apie tai VTPSI, ši institucija patikrina statybą leidžiančio dokumento teisėtumą. Nustačius, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, patikrinama savavališkai pastatyto statinio atitiktis statinio projekto, pagal kurį išduotas statybą leidžiantis dokumentas, sprendiniams. Statiniui atitinkant esminius statinio projekto sprendinius, privalomajame nurodyme pažymima, kad jis įvykdytas (žr. pažymos 21 punktą).

25.3. VTPSI Departamentui 2016 metais konstatavus savavališkos statybos faktą, Bendrovė privalomuoju nurodymu buvo įpareigota nugriauti statinį (žr. pažymos 6 punktą).

25.4. Bendrovė 2020 m. liepos 8 d. raštu (žr. pažymos 5 punktą) kreipėsi į VTPSI Departamentą, pranešdama apie pašalintus savavališka pripažintos statybos padarinius, pateikdama 2020 m. vasario 13 d. išduotą statybos leidimą (žr. pažymos 4 punktą), bei prašydama pažymėti sistemoje apie įvykdytą reikalavimą pašalinti savavališka pripažintos statybos padarinius.

25.5. VTPSI Departamente pradėjus tikrinti 2020 m. vasario 12 d. statybos leidimo išdavimo teisėtumą, buvo nustatyti galimi teisės aktų reikalavimų pažeidimai Projekte. VTPSI Departamentas informavo Seimo kontrolierių apie atliktus veiksmus, susijusius su savavališka pripažintos statybos padarinių pašalinimo tikrinimu (žr. pažymos 6 punktą).

25.6. VTPSI Departamente gavus Bendrovės 2020 m. rugsėjo 17 d. skundą dėl nepateikto atsakymo į 2020 m. liepos 8 d. prašymą, 2020 m. rugsėjo 28 d. raštu Nr. 2D-13579 buvo suteikta

informacija apie galimus pažeidimus, dėl kurių kreiptasi tarnybinės pagalbos į NVSC (žr. pažymos 9 ir 10 punktus). NVSC konstatavo, kad trūkumas dėl neišlaikomo reglamentuojamo atstumo nuo automobilių stovėjimo aikštelės iki pastatų langų buvo ištaisytas 2019 metais, o antrą ir trečią kartą pateiktos pastabos nebuvo susijusios su atstumo nuo automobilių stovėjimo aikštelių iki projektuojamo ir esamo pastato langų išlaikymu (žr. pažymos 11 punktą).

25.7. VTPSI Departamentas, nustatęs, kad statinys atitinka esminius statinio sprendinius, **2020 m. spalio 14 d. Privalomojo nurodymo pašalinti statybos padarinius įvykdymo patikrinimo akte konstatavo, kad 2016 m. gruodžio 19 d. Nr. PNSSP-100-161219-00165 įvykdytas** (žr. pažymos 14 punktą).

25.8. VTPSI Departamentas **2020 m. spalio 14 d. raštu informavo Bendrovę apie atliktas procedūras, surašytus aktus ir pateikė Privalomojo nurodymo pašalinti statybos padarinius įvykdymo patikrinimo akto nuorašą** (žr. pažymos 15 punktą).

26. **Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Bendrovės skundo tyrimo metu VTPSI Departamentas konstatavo, jog privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdytas** (žr. pažymos 14 punktą), t. y. klausimas dėl savavališkų statybų padarinių pašalinimo buvo išspręstas iš esmės.

27. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir 22 straipsnio 3 dalį, tyrimo metu išnykus skundžiamoms aplinkybėms arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais, tyrimas nutraukiamas. **Atsižvelgiant į tai, kad tyrimo metu buvo išspręstas klausimas dėl savavališka pripažintos statybos padarinių pašalinimo fiksavimo** (žr. pažymos 14 ir 15 punktus), vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, bei 22 straipsnio 3 dalimi, **šios UAB „X“ skundo dalies tyrimas nutrauktinas.**

Dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo

28. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

28.1. Šios skundo dalies objektas – VTPSI Departamento pareigūnų veiksmai, nagrinėjant Bendrovės kreipimusis. Bendrovė Seimo kontrolieriui nurodė negavusi atsakymų į 2020 m. liepos 8 d. ir 2020 m. rugsėjo 17 d. kreipimusis, pateiktus VTPSI Departamentui.

28.2. Bendrovė 2020 m. liepos 8 d. raštu (žr. pažymos 5 punktą) kreipėsi į VTPSI Departamentą, pranešdama apie pašalintus savavališkomis pripažintų statybų padarinius, pateikdama 2020 m. vasario 13 d. išduotą statybos leidimą (žr. pažymos 4 punktą), bei prašydama pažymėti sistemoje apie įvykdytą reikalavimą pašalinti savavališka pripažintos statybos padarinius.

28.3. Bendrovė 2020 m. rugsėjo 17 d. raštu kreipėsi į VTPSI Departamentą dėl negauto atsakymo (žr. pažymos 8 punktą).

28.4. Vienas pagrindinių principų, kuriais grindžiama viešojo administravimo subjektų veikla, yra įstatymo viršenybės, teisėtumo principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus (žr. pažymos 17 ir 23 punktus).

28.5. Bendrovės 2020 m. liepos 8 d. kreipimasis (žr. pažymos 5 punktą) vertintinas kaip prašymas priimti administracinį sprendimą (žr. pažymos 20 punktą).

28.6. Bendrovės 2020 m. rugsėjo 17 d. kreipimasis (žr. pažymos 6 punktą) vertintinas kaip skundas dėl nustatyto terminu raštu nepateikto atsakymo į prašymą priimti administracinį sprendimą (žr. pažymos 17 punktą).

28.7. Pagal teisinį reglamentavimą, kiekvienam viešojo administravimo subjektui yra nustatyta pareiga priimti prašymus ir skundus, bei juos nagrinėti pagal įgaliojimus (žr. pažymos 17 punktą). Prašymų nagrinėjimo tvarka ir terminai reglamentuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo

subjektuose taisyklėse (žr. pažymos 20 punktą).

Prašymų išnagrinėjimui nustatytas 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos terminas, nustatant termino pratęsimo galimybę, jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau (žr. pažymos 20 punktą). Pratęsus Taisyklėse nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucijai nustatyta pareiga raštu informuoti asmenį apie institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens priimtą sprendimą pratęsti prašymo nagrinėjimo terminą per 2 darbo dienas, nurodant prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.

28.8. Tik gavęs Bendrovės 2020 m. rugsėjo 17 d. skundą dėl negauto atsakymo į 2020 m. liepos 8 d. kreipimąsi (žr. pažymos 8 punktą), VTPSI Departamentas kreipėsi į NVSC tarnybinės pagalbos klausimu, kurį NVSC jau buvo išnagrinėjęs 2019 metais (žr. pažymos 11 punktą), o Bendrovei pateikė tarpiniu įvardintą raštą dėl atliekamo tyrimo (žr. pažymos 10 punktą).

Atsakymas į Bendrovės 2020 m. liepos 8 d. kreipimąsi (žr. pažymos 5 punktą) pateiktas VTPSI Departamento 2020 m. spalio 16 d. raštu (žr. pažymos 15 punktą), t. y. praėjus daugiau kaip trimis mėnesiams nuo kreipimosi į VTPSI Departamentą.

28.9. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nustatytas draudimas persiūsti skundą nagrinėti viešojo administravimo subjektui, jo administracijos padaliniui arba perduoti nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui ar darbuotojui, kurių veiksmai yra skundžiami (žr. pažymos 17 punktą). Analogiška nuostata yra nustatyta ir Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo VTPSI taisyklių 34 punkte (žr. pažymos 22 punktą).

Įstatymų leidėjas yra nustatęs, kad gavus informaciją apie pareiškėjo galimai pažeistas teises, turi būti pradėta administracinė procedūra (žr. pažymos 17 punktą).

Tyrimo metu **negauta duomenų, patvirtinančių, kad gavus Bendrovės 2020 m. rugsėjo 17 d. skundą** (į 2020 m. liepos 8 d. kreipimąsi neatsakyta raštu per 20 darbo dienų, neinformuota raštu apie tyrimui reikalingą ilgesnį terminą), **būtų buvusi inicijuota administracinė procedūra.**

29. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra pabrėžęs atsakingo valdymo principą (žr. pažymos 23 punktą), kuris yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (žr. pažymos 16 punktą), numatant, jog valdžia tarnauja žmonėms.

30. Apibendrinant, **darytina išvada, kad nėra pagrindo teigti, jog į Bendrovės kreipimuisi atsakymai pateikti, laikantis teisės aktų reikalavimų** (žr. pažymos 28 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **tenka konstatuoti, kad buvo pažeistas teisėtumo ir atsakingo valdymo principai** (žr. pažymos 16-17 ir 23 punktus) bei **Pareiškėjos teisė į tinkamą viešąjį administravimą** (žr. pažymos 17 punktą). Todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **ši UAB „X“ skundo dalis pripažintina pagrįsta.**

Atsižvelgiant į tai, kad Bendrovės kreipimesi nurodytas klausimas tyrimo metu buvo išspręstas iš esmės, pateikiant Bendrovei tai patvirtinantį dokumentą bei išsamią informaciją raštu (žr. pažymos 14-15 punktus), VTPSI Departamento specialistų atsakomybės klausimas nekeltinas.

31. **Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkui tikslinga rekomenduoti** užtikrinti, kad VTPSI Departamente gavus asmenų prašymus, skundus, būtų laikomasi Viešojo administravimo įstatymo (žr. pažymos 17 punktą) bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių reikalavimų (žr. pažymos 20 punktą), laiku teikiant asmenims informaciją apie atliekamus tyrimo veiksmus.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

32. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:**

UAB „X“ skundo dalies tyrimą dėl savavališka pripažintos statybos padarinių

pašalinimo fiksavimo nutraukti.

33. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:**

UAB „X“ skundo dalį dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

34. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja:**

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkui – užtikrinti, kad VTPSI Departamente gavus asmenų prašymus, skundus, būtų laikomasi Viešojo administravimo įstatymo (žr. pažymos 17 punktą) bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių reikalavimų (žr. pažymos 20 punktą), laiku teikiant asmenims informaciją apie atliekamus tyrimo veiksmus.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas